

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1905. Augusztus 24.

Csütörtök.

XXIV. évfolyam. 68. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petícióról, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetmények külön díjtétellel szerint.
Nyílt ár sora 20 fillér.
A hirdetmények s nyílt árak díja előre fizetendő.

Lajos-napján.

Kézdivásárhely, 1905. aug. 24.

Egy századnál hosszabb idő viharzott le azóta, hogy a zemplénmegyei Monokon először látta meg a fénylő napvilágot a nagy Kossuth Lajos, kazánknak egyik újjáteremtője, a népszabadság hirdetője. S ma, egy hosszú évszázad múltán, osztály-, párt- és rangkülömbőség nélkül az egész magyar nemzet ünnepli az ő neve napját s áldást kér emlékére.

Százados alkotmányunk 1848-ban lényeges átalakuláson ment keresztül. Kossuth Lajos volt az, aki először mert szólni az újjáteremtés, az újjáalakulás érdekében a nemzet boldogulásának, előrehaladásának alapjait megvető és lerakó sarkigazságok örök törvénybe ígatásáért. Azt akarta, hogy e hazában mindannyian egyenlők, egyenjogúak legyünk. Ne legyenek kiváltságos osztályok; legyen törvényelőtti egyenlőség.

Legyen szabad a szó, a gondolat, hogy bárki szabadon mondhatja meg azt, amit érez, s ami által első sorban önmagának a társadalomnak s végelemzésben pedig magának a hazának javára, boldogulására munkálhat.

A népek, nemzetek újjáalkotói közül

keveseknek jut olyan szerep, mint Kossuth Lajosnak jutott. Az isteni gondviseléstől meg volt áldva mindazon kellékekkel, melyekkel csak ember meg lehet áldva.

Magas, fenkölt, nemesen gondolkozó ész; szép, deli természet, elragadó külső, kellem és báj szóban, tettben, cselekedetben férfiaság, igaz jellem, erős, törhetetlen akarat, igazságosság, méltányosság, mély emberismerő képesség, határtalan nagy és igaz szeretet hazája, polgártársai s Isten iránt: ezek egyéniségének legfőbb jellemvonásai, ezek az isteni gondviselés től nyújtott adományok, melyek segítségével mindazon eszméket, melyekkel hazánk boldogítását kívívni, hazánkat nagygyá, hatalmassá tenni törekedett.

Elévülhetetlenek Kossuth Lajos érdemei.

Hogy mit és mennyit tett ő e haza népéért s hogy sorsát mennyire szíven viselte sok évi viszontagságos száműzetési éveiben is s hogy mennyire szerette az ő édes hazáját, nemzetét, misem bizonyítja jobban, minthogy dicsőségteljes élete végéig, szíve utolsó dobbanásáig a haza javán munkálkodott.

Nemzete a legnagyobb szeretettel, azzal az igazi mély érzellemmel szerette, és tisztelettel vette körüli, melyben nagyon

kevés halandónak van és lesz része. Az ő élete, neve teljesen összeforrt a nemzet életével. Hogy mennyire tiszteli őta magyar nép, két szó fejezi ki, melyen őt nevezik: Kossuth apánk!

A történelem lapjain még egy ilyen névre, kérdjük, hol lehet találni? Bizony sehol.

Kossuth Lajos csak egy volt s hála az Égnek, hogy vele is minket magyarokat áldott meg! Áldassék érte a magyarok nagy Istene?

Midőn névünnepeit üljük széles e hazában, gondoljunk rá e törhetetlen jellemű dicső nagyunkra úgy és akként, mint az minden igaz jó magyarhoz illik.

Véssük szívünk s lelkünkbe hallhatatlan tetteit s fogadjuk meg, hogy hozzá hasonlóan, úgy fogjuk szeretni hazánkat, mint ahogy ő szerette, ahogy ő tanította.

Székelyföldi papiros-gyár.

Alapítási tervezet és aláírási felhívás.

Székely népünknek egyáltalán, de különösen vármegyénk lakosságának megélhetése egyetlen forrása századokon át a mezőgazdaság volt. Ma is csak az. Múltán pedig a mezőgazdaságilag megművelhető területe megyénknek kicsiny volt, ellenben a népessége sűrű, ennél fogva népünk megélhetése mindig nehéz volt. És mégis népünk e kis területen

TÁRGA.

Intés.

Mindig kövesd az egyenes utat,
Mít tiszta, romlatlan szíved mutat!

S ha az rózsák között vezetne el:
A rózsákhoz ne menj nagyon közel!

Ne menj közel, ha csábítgatnak is:
Megsebzí lelked a ravasz tövis!

Egy vércsepp hófehér ruhádra hull:
Es ott marad kimoshatatlanul! . . .

Ferke Ágost

Késő bánat.

Bolondos, lázas álmaimban
Nem ismertem határt:
Az élet olykor gyöngyvirágos útján
A lelkem alva járt.

Mindig magasra, még magasbra vágytam,
A csillagokba fel . . . !
Most szívesen szedném a gyöngyvirágot,
De már más várte el . . .

Ferke Ágost.

A két gyilkos.

Irta: Vértessy Gyula.

Tudja asszonyom, hogy micsoda nap van ma?
Ugy-e nem tudja? Az évfordulója annak a napnak, a melyiken Bán Tihamér szívenlőtte magát.

Persze, hogy már nem emlékezik rá? Hogy is emlékeznék? Hiszen egy év előtt történt! S afféle lényegtelen dolgokat csak nem tart az eszében, hogy valaki maga miatt melyik nap is lőtte magát szíven?

En kint voltam a sirjánál. Vittem ki néhány szál fehér székfűt is. Talán emlékszik rá, hogy ez volt a kedvenc virágja. Mindig ott hordta a gomblyukában. Egy időben maga is mindig fehér székfűvet tűzött a hajába. Pompásan festett a fekete hajtengerben az a fehér virág.

Lehet, hogy csak ezért is tűzögette oda s nem azért, mert a Tihamér kedves virágja volt.

Aznap reggel is, mikor halálra ítélte magát, feltűzött még egy szálát. A fehér virág egészen piros lett a mellén. Bódító buja illata összevegyült a sebből kiszivárgó, megaludni készülő vér szagával. A maga arcképét is, a mit ott szorongatott megmerevedett kezében, azt is átitatta már akkorra a vér.

Alig bírtam kivenni görcsösen összeszorított ujjai közül az arcképet. Még szerencse, hogy én érkeztem először a halotthoz és nem valami élelmes riporter. No hiszen szép komédia lett volna, ha megírták volna a lapok, hogy az öngyilkos fiatalember, kezében a maga arcképét találták.

Hogy kompromittálta volna! Ugy-e, borzasztó csak rá is gondolni?

Megjegyzem különben, hogy ezt az egész dolgot nem azért említem fel, hogy esetleg a maga részéről valami hálára tartsak számot, a világért sem, nem kérek magától semmit és nem is fogadnék el semmit. Mi már elvégeztük egymással a dolgunkat. Csak a történeti hűség kedvéért jegyzem ide, hogy én vettem ki a szegény halott fiú kezéből a maga arcképét.

Szép botrány lett volna belőle, ha ott hagytam volna. Senki sem hitte volna el, hogy maga nem volt a szeretője. A világ ugyanis olyan ostoba, hogy még most sem tudja azt belátni, hogy a ki egyszer már a miénk volt, azért nem szoktuk magunkat szíven löni. Aki az embernek már a szeretője volt, azért igyekezzünk nagyon okosan élni, hogy menél tovább élvezhessük ezt a szerelmet; de azért nem fogunk meghalni soha.

Hanem a tisztelt férjeurat aligha lehetett volna erről meggyőzni s bizonyára rögtön elkergette volna magát a háztól. Ez pedig valószínűleg zokon esett volna magának szép Irén asszony!

Ki kellett volna hureokodnia a szép hatszobás lakásból s lehureokodni valami szegényes szomorú lakásba. Vagy lehet, hogy maga hamarosan talált volna akkor is egy másik fényes lakást? Lehet, hiszen sok jó barátja van. Ámbár azt hiszem, valami gazdag legény egy síncs közűk. Abban az időben legalább, a mikor én is a barátjai közé tartoztam — nem igen volt. No de nem arról akarok én most magával beszélni. Másról. Arról, hogy miért küldöm magának ma haza ezt az idemlékelte arcképet? A kép t egy kicsit elcsúszta a szegény fiú és

1848 előtt nemcsak képes volt megélni, hanem az anyagi jólét bizonyos fokára tudott emelkedni s azon megmaradni. De csak az állam segítségével és támogatásával. Akkor még az állam tudta műtanyolni az értéket, melyet a székelység, a szívós, eleven és élet-erős faj, a nemzeti életben és az államra nézve képviselt és ami különösen azon szolgálatokban nyilvánult, melyet népünk a nemzeti védelem körül századokon át fíradhatatlanul teljesített, s melyet az állam soha sem nélkülözhetett és nem pótolhatott. Természetes volt tehát, hogy az állam mindent elkövetett, hogy a székel séget a tőle telhető módon segítse, anyagi és kulturális fejlődésében maga részéről támogassa. Mindezenmü állami teher alól mentesítette. Közigazgatása egyszerű, jó, gyors és ingyenes volt. Nemkülönböztetve igazságszolgáltatása és mindkettőt saját önkormányzati hatáskörében maga a székelység intézte s az állam e hatáskört tisztelőben tartotta, valamint a minden egyest megillető nemesi jogokat, kiváltságokat, és a szabadságot. Az állam azzal is segítségünkre jött, hogy a kincstár kir. haszonvételei jogokat, monopóliumokat nálunk nem gyakorolt. Mindezen intézmények védelme alatt és segítségével mindazt, amit a székely véres-verej-tes szorgalmával termelhetett, kizárólag a maga és családja javára fordíthatta, a mi egyúttal hatalmas ösztön arra is, hogy a termelő képességét tovább fokozza. Ez az ösztön és a sűrű népesség, mely utóbbi a vagyoni jólét természetes következménye, megteremtette nálunk az ipart, mely ke- detben csak a helyi szükségletet elégítette ki, később ellenállhatatlanul elfoglalja és maga számára biztosítja, az akkori oláh fejedelemség — ma Románia — piacait. Saját nyers terményeit maga dolgozta fel, — maga hozta forgalomba; a kész iparcikket külföldön is ő értékesítette minden közvetítő nélkül. Tehát a termelő fokozott haszna, a feldolgozás munkabére és a munkába fektetett intelligencia értéke, — a kereskedői és fuvarozási haszón mind az ő zsebében maradt s nem lehet csodálni, ha a nép ily kis területen oly sűrűsége mellett is nemcsak jólétet élvezett, de határozottan gazdagodott is. Meglátszott népünkön a jólét külsőleg és kulturájában. Már a 18. század közepén községeinkben mindenütt községi iskolaépületek emelkednek, a községek gazdagon gondoskodnak papokról, templomokról, a szegényügyet nem ismerték, mert szegénység nem vala. A népnövelés általános elterjedését bizonyítja, hogy községeinkben alig volt az irni olvasni nem

tudók száma 5%, és hogy minden széknek legalább egy főgimnáziuma van, némelyiknek kettő is, hová az elemi iskolából bőven jut tanuló. Erős, hatalmas középosztály nevelődik, — innen kapja Erdély minden magyar felekezete a papot, kántort, tanítót és szerzetest; innen a birtokosok a gaztatisztakat, — az állam a tisztviselőket, sőt Magyarországon is mindenüvé elszóled a székely értelmiség. Ez az értelmiség Erdélyt a magyar nemzet számára jobban biztosította mint bármely hadsereg vagy Emke.

Ezen egészséges állapotnak és fejlődésnek egy csapásra véget vetett az 1848, melyért pedig a székelység ontotta vérért legbővebben. Sőt a jobbágyok felszabadítása és ennek folyománya, az általános védkötelezettség és közteherbeviselés, mely az állam össznépszerűségének javára vált: a székelység létfeltételeit támadta meg. Az általános védkötelezettség következtében munkabíró ifjúságunk besoroztatott, sőt a mi ifjúságunk pótolta és pótolja ma is azt a kontingenst, melyet némely vidék maga részéről soha kiállítani nem tudott. Viszont az összes egyenes és közvetett állami adókkal megterhelhetünk és ennek dacára magunknak kellett gondoskodnunk a községi és kulturális terhekről, de annak a méreteit már nem mi, hanem a mi teherviselési képességünk számoavétele nélkül, az állam alapította meg. A mi adónk is hozzájárult és jóval ama kártalanítási összeghez, melyet a jobbágyoknak jutott földért a földesuraknak fizetett az állam, noha egy székely sem kapott senkitől egy talpalatnyi földet sem, a miért fizetnie kellene a földtehermentesítést.

Ezeket a terheket a mi népünk akkor sem bírta volna meg, ha az 1848 előtt élvezett gazdasági előnyök és szabadalmak a birtokában megfigyelt volna. Azonban a székelyvéren is kivitt közszabadság nem tűrte meg, hogy népünk az élvezett előnyök birtokában továbbra is meghagyassék és azok egymásután vonattak meg tőlünk; legutoljára a szabad pálinkafőzés, melyet pedig az osztrák uralom sem bántott, pedig ennek az uralomnak ugyancsak bőséges okot adtunk 1848-ban, hogy minket gyűlöljön. Mezőgazdaságunkra ez mérte a halálos csapást. Ellenben az osztrák ipar termékeit az alkotmányos magyar uralom saját területünkön zúdította reánk és itthon ölte meg iparunkat. Románia pedig saját területéről a mi iparunkat egyenesen kitiltotta.

Népünk anyagi romlásának tehát miután az állam

nem jött segítségére, kikerülhetetlenül be kellett következnie. Pedig jönnie kellett volna, mert a magyar nemzet szempontjából soha sem lehet közömbös az államra nézve a székelység sorsa, különös tekintettel arra, hogy hol és miként van elhelyezkedve ez a faj. De különben is kötelessége lett volna, hiszen bármely anyagi javakat, előnyöket vett és vesz el közérdekből az egyesektől, azért megfelelő kártalanítással tartozik. A földesurakkal szemben ezt a kötelességet teljesítette is, az urbériséget, a kisebb kir. haszonvételeket megváltotta. Egyedül a székelységgel szemben nem gondolt arra soha, hogy a tőle elvett anyagi előnyökért a székelységnek is kártalanítással tartozik.

Azokban, ha az államnak eme tényeitől eltekintünk, még úgy is mostohán bánt el velünk s legmostohábban a mi vármegyénkkel. Az elmúlt 50 év alatt, a mi gazdasági életünk napról-napra hanyatlott, addig a hanyatlással egyenes arányban fokozódtak az állami és más közterhek, s mert az állam nem jött segítségünkre, tökegygyonunkat is idegen tőkék üzleteinek dobta mirtalékul.

(Folytatása következik.)

A Székely Társaságok Szövetségének közgyűlése Sepsiszentgyörgyön.

Nagy és előkelő közönség részvétele mellett folyt le a Székely Társaságok Szövetségének közgyűlése június 22-én Sepsiszentgyörgyön. Képviseltette magát csaknem minden Székely Társaság Bukaresttől — Budapestig. A Brassó felől jövő vendégek már 21-én (hétfőn) érkeztek s fogadásukra megjelentek a sepsiszentgyörgyi állomáshoz a sepsiszentgyörgyi és a közeli székely társaságok küldöttei. A vendégeket a felállított díszkapunál Csánki Gyula a sepsiszentgyörgyi társaság alelnöke fogadta. A vendégek részéről, Deák Lajos a Szövetség elnöke mondott köszönetet a fogadtatásért.

Ezután rövid előértekezleten megbeszélte a másnapi tárgysorozatot s este ismerkedési estély volt.

Kedden gyülekeztek a vármegyei társaságok küldöttei.

Reggel megtekintette a szövetség a kapcsolatosan rendezett ipari kiállítást, s 9 órakor a város ház dísztermében kezdetét vette a közgyűlés, melyet Deák Lajos marostordamegyei kir. tanfelügyelő, a

nem tehetett róla. Akkor szívérgőtt rá a vér, mikor ő már nem tudott róla.

Ugy-e nem tudja miért küldöm? Az ő meghagyásából. Ime itt küldöm a levelét is, melyet halála előtt talán néhány perccel írt. Ott találtam az „eset” után az íróasztalán.

— Kedves Barátom! Bocsanatot kérek tőled a tegnapi sértésért. Belátom, hogy te csak javamat akartad. Megakartál menteni, nem rajtad állt, hogy már nem lehetett. De későn jöttél. Én már akkor elveszttem. Tudok mindent s azt, akit ezek után gyűlölöm, utálok, azt most is csak szeretni tudom. Ilyen nyomorultul pedig nem akarok élni. De különben is az én egész világon ez a szerelem volt; az én egész hitem ez volt. Összedől a világom, rombadől a hitem és én a romok között is csak az én pogány, aljas istennőmet tudnám imádni... Nem, ezért nem maradok itt! Más célja pedig már nincs az életemnek! Az arcképet vedd majd ki az íróasztalom fiókjából és küld el neki. De csak mához egy évre. Ezen a napon. Akkor mondj is el neki mindent. Addig ne! Mert hátha mégis van benne egy parányi becsületérzés és követni akarna? (Mennyire nem ismerte őnt asszonyom! Én részéről mindjárt másnap át mertem volna adni az arcképet; nem féltem volna tőle egy percig sem, hogy ő követni akarná a halottat.) Csak majd egy év múlva beszélj neki felőlem! Hogy jussak az eszébe még egyszer!...

Az arckép nem volt az asztalírókban. Nem tudott tőle elválni az utolsó pillanatig.

S most beszélgecsünk egymással egy kicsit, a halott kívánsága szerint...

Maga asszonyom akkor ismerkedett meg Tihamérral, mikor mi közöttünk megszakadt a viszony. Akkoriban úgy adta, mintha a szakítás fájt volna és azért udvaroltatott volna magának Tihamérral.

Pedig dehogy azért! Egyszerűen nem akart imádó nélkül maradni. Ahogy előttem sem volt anélkül. Hanem kár volt azt a szegény fiút megfogulni! Az imádó szerepére jó lett volna egy más közönségesebb legény is. Az a szerelem, ahogy ő szerette magát, az más nőhöz illtett volna, de őnhöz nem. Mindenki beszélt a maga viszonyairól s csak egy ember nem hitt mégsem azokban: Tihamér.

Nem úgy szerette őnt, ahogy a magaféle asszonyokat szeretni szokták, hanem ostoba pótmódra; angyalat látott magában, egy nemes, tiszta angyal, aki le van nyűgözve a házasság jarmába, amelyre a szülői zsarnokság kényszerítette.

Maga így adta elő a dologt s ő elhitte feltétlenül. Még akkor nem tudta, hogy maga még véletlenségből sem szokott igazat mondani.

Sokszor beszélt nekem magáról. Én hallgattam. A világért sem akartam neki holmi felvilágosításokkal szolgálni. Minek? — gondoltam magamban — csak hogy szeresse a szeretőjét nagy, boldog szerelemmel; csak hogy higgyen a tisztaságában, becsületességében! Minek ábrándítanom ki! Elvágó abból semmi baj sem lesz, ha valaki a szeretőjét becsületesnek tartja.

Akkor még azt hittem, hogy a szeretője. Arról fogalmam sem volt, hogy a szegény fiút másféle szerelem köti magához. Másféle, tisztességes, becsületes szerelem, mely a szívben kezdődik s nem a tobzódó vérben. Eszem ágában sem volt, hogy olyan szerelemmel szereti magát, aminővel tisztességes férfi a menyasszonyát szereti.

Ha előbb tudtam volna, talán kiábrándíthattam volna ebből az örütségéből, mielőtt az végzetessé vált volna reá nézve. De honnan is sejtettem volna.

Persze, magának tetszett a szerelemnek ez az újfajta játéka. Mert addig nem volt hozzászokva a troubadur-szerelmekhez. Meglett és elég romlott

lelkű urakkal volt dolga, akik bizony a szeretőjüknél nem szavaltak verseket. És egyszerre csak jött egy rajongó, ábrándos, bolondos poéta, aki lángoló arccal tirádákat szavalt a szerelemről, ahelyett, hogy durván és közönségesen szeretői jogait követelte volna.

Újszerűen hatott magára az egész dolog! Olyanformán eshetett, mint átörbészolt éj után az üde, harmatos, friss tavaszi reggel. Felűdítette egy percre s az alatt talán a maga büns lelkében is ébredni kezdtek a szentimentális, ábrándos gondolatok. A tiszta szerelem kezdte magát jól érezni ebben a tisztaságban. S beszélt maga is hozzá (hányszor elomlegette szegény Tihamér lelkes rajongással egy-egy odadobott tisztább szavát!) az álmadozások, a tiszta szerelem hangján; egy kis időre beleringatta a lelkét az ideális szerelem álomvilágába s jól esett büns lelkének, hogy repülhetett annak a férfinak a szárnyaló, tiszta lelke mellett.

De persze mindez nem sokáig tartott! Cognac és pezsgő után nehéz rászokni a vízre. De legalább megmondhatta volna neki, hogy fiaeskám elég volt a játékból, én szerető szoktam lenni és nem ideál. Ahelyett lapokat telefirkált neki szentimentális érzésekkkel, akkor, amikor már valószínűleg rá is unt!

— Te vagy az egyetlen, akit életemben szerettem — így kezdődik egyik hozzá írt levele.

Olvastam valamennyit. S ha nem sajnáltam volna úgy szegény fiút, pompásan mulattam volna eseken a leveleken!

Még azt is írta neki, hogy elváljak az urától és hozzá megy feleségül...

Maga és elvált volna? ... Esze ágában sem volt! Majd ott hagyta volna a jó módot egy koldus íróeska kedvéért? Volt eszébe! Csak odafigyelt az ezt is, mint a többi.

Szövetség elnöke nyitott meg igen szép, lelkes és tartalmas beszéddel.

Ezután Máthé József főtitkár jelentése következett, a jelentés kapesán kiemeltettek többek között a debreczeni, szegedi, brassói, besztercei társaságok, melyek a székely fiúk ipari pályára való elhelyezése, székely ipari kiállítások rendezése, székely családok oktatása által szereztek érdemeket.

Majd sorban az egyes előadók tartották meg előadásukat:

Borszékly Soma ny. min. osztálytanácsos a székely vasutakról; Benkő Pál és Csinádi Lajos Háromszék megye piacépés cikkeinek forgalomba hozásáról; dr. Kömőcsy József alelnök a székelyföldi kiállítások eddigi működéséről; Kardhordó László a sepsiszentgyörgyi áll. tanítónőképző épületének és elhelyezésének soralmas voltáról.

Az egyes előadások kapesán előterjesztett határozati javaslatokat élénk eszmecsere, némi módosítások és hozzáadások után a közgyűlés mind határozatokká emelte.

Még a pénztáros tette meg jelentését, néhány fontosabb indítvány tárgyalta a tisztségát ejtett meg. Ezek után elnök köszönetet mondott az arra érdemeseknek a közgyűlést hozta.

A szövetség tagjainak egyrésze szerdán kirándulásokra ment a székely fürdőkre, s igen sokan pedig hozzánk érkeztek, ahol a székely képviselők értekezletet tartanak s Polonyi Géza ma d. u. beszámol választóinak.

A székely képviselők közül a közgyűlésen jelen voltak: Polonyi Géza, Ferenczy Géza dr., Zakariás János dr., Sümei Vilmos, Sebes Dániel dr., Wertán Endre dr., Bartha Ignác; többen távol maradásukat kimentették.

Ugy a közgyűlés lefolyásáról, mint a valóban igen szép kiállításról jövő számunkban részletes tudósítást hozunk.

TANÜGY.

Polgári leányiskola.

A kézdívásárhelyi négy osztályú állami polgári leányiskolába a beiratások a jövő tanévre szeptember hó 1., 2., 4., 5. és 6-ik napjain fognak eszközöltetni. A felvételi és javító vizsgálatok augusztus hó 31-én d. e. 8 óráig kezdve tartanak meg.

A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember hó 7-én d. e. 8 órakor történik.

A beiratkozásra minden tanuló személyesen és szülője vagy gyámja kíséretében tartozik az igazgatóságnál megjelenni, ki ki magával hozván iskolai, születési és ujjraoltási bizonyítványát is. A beiratás alkalmával minden nyilvános tanuló az első félévi tandíjon kívül (5 K.), 1 korona beiratási, 1 korona értesítő díjat és 30 fillér nyugdíjintézet járulékot köteles lefizetni.

A tandíjmentesség szabályozása. Az állami polgári fiú- és leányiskolákban tandíjmentességre csak olyan tanulóknak lehet kiadása, aki szegénységi bizonyítvány felmutatása mellett jó magaviseletű s ki az előző tanévről legalább jó, azaz oly bizonyítványt nyújt, melyben a székely, éneket és testgyakorlatot nem számítva, egyenlő több elégséges osztályzat nem foglaltatik.

Tankönyvekkel való segélyezés. A szegénysorsú jómagaviseletű és szorgalmas tanulók az intézeti segélykönyvtárból 2 korona évi díj lefizetése mellett kellő gondozás és visszaszolgáltatás kötelezettsége mellett tankönyvekkel is segélyeztetni fognak.

Videki szülők gyermekeik elhelyezésénél forduljanak tanácsért az iskola Igazgatóságához, aki e tekintetben szívesen szolgál utbaigazítással, célja lévén a növendékek részére kellő felügyeletet, jó és olcsó ellátást biztosítani.

Kézdívásárhelyen, 1905. aug. hó 21-én.

Balázs Márton,

állami polgári leányiskolai igazgató.

NAPI HIREK.

— A honvédség köréből. A király aug. 18-án kelt legfelsőbb rendeletével kinevezte a magyar királyi honvédség állományába a d n a g y o k k á: Silberberg Dezsőt, Jungvirth Gézát és Ürmösy Sándort, a Ludovika Akadémia végzett növendékeit; a honvédelmi miniszter hadapród tiszthelyetteseké kinevezte: Bodrossy Manót, Illyés Sándort, Gál Imrét, Gombos Elemért, Lakatos Bélát, Lázár Ödönt, Róther Károlyt, és Stroffner Ferencet, és pedig valamennyit a brassói 24-ik m. kir. honvéd gyalogezredhez.

— Kinevezés. Tana Samu sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyi titkár Nagybeeskerek székelylél kineveztek pénzügyi igazgató-helyettesé. A jól kiérdemelt előléptetéshez őszintén gratulálunk.

— Halálozás. Gróf Rádai Lászlóné szül. br.

Szentkereszt Mária hosszú szenvedés után élete 57. és boldog házasságuk 37. évében Cetinijében (Montenegró) folyó hó 5-én meghalt. Egy önfeláldozó nő, a hitvesi szeretet mintaképe szállt sirba a megboldogult művelt lelkű grófné halálával. A népszerű és köztisztelt álló báró Szentkereszt főúri családát mély gyászba borította a halálosít. Vármegye szerte a legőszintébb részvétet keltett a nemes grófné halála a lesújtott család iránt.

— Gyümölcs kiállítás és vásár. Gazdaközönségünk figyelmébe ajánljuk a következő felhívást: Háromszék vármegye mezőgazdasági bizottsága folyó évi szeptember hó 24–30-ig Sepsiszentgyörgyön, gyümölcs és gyümölcstermékekből vásárral összekötött kiállítást rendez. A vásár igen jónak ízkész, tekintettel, hogy több külföldi kereskedő cég is megjelenését kiállításba helyezte. Felhívjuk ennélfogva a t. gyümölcstermelő közönséget az iránt ez uton is, hogy kiállításunkon minél nagyobb számban résztvevni szíveskedjenek. A kiállítás kertészeti eszközök lesznék bemutatva, és jutalomdíjak kiosztva. Háromszék vármegye gazdasági bizottsága nevében Sepsiszentgyörgyön, 1905. augusztus hó 18-án. főispán, elnök ur helyett: Szent-Iványi Miklós, kir. tan., alispán h. elnök.

— Táncestély Karatán. A karatnavolái tanuló ifjuság 1905. évi augusztus hó 26-án, szombaton, a karatnavolái községi iskola termében, a karatnavolái ev. ref. egyház orgonájának kijavítására zárkórú táncestélyt rendez. Vendékek: Könczei Domokos, Bodó Albert, Könczei István. Rendező bizottsági elnök: T. Ösz Lázár ev. ref. lelkes. Rendezők: Bodó Anna, Bodó Irma, Jankó Janka, Kiss Ida, Kiss Rózsika, Könczei Laura, Kovács Irma, László Emma, László Ilona, Szabó Erzsike, Zajzon Irén, Bede András, Ifj. Bodó Albert, Jankó Jenő, Kiss Akos, Ifj. Könczei György, Kovács János, Pásztohy Dezső, Pethő Andor, Pethő Benedek, Tornyai Zsigmond. Belépti díjak: Személyi jegy 2 korona: családjegy 5 korona. Kezdet 8 óra. Ajánljuk a mulatni vágyó közönség figyelmébe.

— Gyilkosság. Fazakas Gyula és Nagy Viktor asztalos mesterek együtt mulattak Magyarbóznán egy koresmában f. hó 14-én. Fazakas nem akart többet inni, mint a mennyi neki jól esett ezért Nagy Viktor veszekedni kezdett, mire mindketten elhagyták a koresmahelyiséget. A veszekedés az utcán is tovább folyt s a vége az lett, hogy Fazakas ingerültségében egy bottal úgy ütötte fejbe Nagy Vikort, hogy ez szörnyet halt. A vizsgálat megindult.

— Agyonlőtt faorzó. Doboló háromszék megyei községben sajnálatos gyilkosság történt. Gézi János odavál földműves a tilos erdőterületre ment falopni. Tamás János erdőőr felszólította, hogy távozzék az erdőből a tiltott területől, ez azonban távozás helyett megtámadta az erdőőr fejével, mire

S a fiu szegény, komolyan vette ezt is!

Akkor este, az öngyilkosság előtti nap estéjén mutogatta nekem a maga leveleit. Azt akarta bizonyítani, hogy maga milyen aranylelkű, bűvös tisztaságú lény.

Milyen rajongással, milyen lelkesedéssel kiáltotta:

— Megtaláltam az igazi nőt, az ideált, megtaláltam az én édes kis feleségemet!...

Próbáltam lebeszélni a házasságról. Magát eleintén nem is említettem, csak úgy általában, hogy ostobaság a házasság, pláne szegény emberek s különösen ostobaság elvált asszonyt elvenni.

— Le akarsz beszélni, mert haragszol Irénre. Mondta nekem, hogy udvarolni akartál neki, de kiadta az utadat.

Erre aztán nem tudtam tovább uralkodni magamon. Eh, ha komisszág is szerelmi viszonyt elárulni, de mikor arról van szó, hogy a legjobb barátunkat megmentsük, hát meg kell tenni.

— Nekem is szeretőm volt az az asszony... Persze, hogy nem hitte s dühében talán meg is ölt volna, ha ő lett volna az erősebb. De a harag így is nagy erőt kölcsönzött neki. Alig birtam magam kiszabadítani a kezei közül.

De beláttam, hogy igaza volt. Bizonyíték nélkül rágalomnak vehette az állításomat. Elküldtem hát egy önnök-hozzám irt levelét. Azokból a mámoros napokból való levelét, amikor engem bolygított azzal, hogy csak engem szeret.

Az a levél is úgy kezdődött:

— Te vagy az egyetlen, akit életemben szerettem... Ki akartam gyógyítani és ki is gyógyítottam teljesen...

És ezzel eleget tettem a halott akaratának. Most már tud mindent. Minket a közös gyilkosság bűne köt össze. Gyilkosok vagyunk asszonyom mindketten. De én azóta az esztendő minden napján

vezeklem szörnyű bűnömért — de maga, vezeklik-e maga?

S az egyik gyilkos, ma is vitt virágot arra a sirra; virágot is, könyet is — de hol maradt a másik gyilkos?...

Gondolatok.

Sohasem szabad egyik nőt a másik megsértésével kiütnetni. (A. Katona Klementin.)

A nők iránt való udvariasság legelemibb követelményei közé tartozik az, hogy a férfi tudjon udvarias lenni választottja iránt a nélkül, hogy más nőt megsértse. (A. Katona Klementin.)

Némely fiatal leány úgy lép a világba, mint a hogy a könyvkereskedő az új könyveket forgalomba hozza. Olyan könnyedén vannak bekötve, hogy a ki kinyitja őket és egy kis ideig lapozott bennük, — mindjárt köteles őket meg is venni és megtartani. Másokhoz ellenben nehezebben lehet hozzáférni, sőt ezeket csak lepecsételve bocsátják forgalomba. Az ember csodálkozik gondolja el, milyen titok lappanghat ennyi tartózkodás mögött. Nos, a vevők megmondhatják, hogy a legtöbb esetben megért-e a tartalom a kíváncsiságot és a magas árat? (Gutzkow Karolin.)

Erős férfiszív — nevetséges frázis! Egy gyöngy nő képes tönkrotenni! (Reva Dezső.)

A nő képtelen az igaz barátságra. A férfi tud szeretni lenni és jóbarát egy személyben, a nő lelkében nem fér meg egyszerre a két érzés. (Herceg Ferenc.)

A nők nagyon szeretik, ha kegyetleneknek hívják őket. (Beaumarchais.)

A nők képzelő tehetségére és szívőre nézve semmi sincs hatalmasabb és veszedelmesebb ingerrel, mint az, ha valakivel igazi, valódi titkuk van. Ez a forrása sok látszólagos vétkeknek is, mert a leggyöngédebb, legszorosabb köteléket szok, melyeket valamely titok létesít. (Polko Eliz.)

A nők, kik mindig a férfiak oltalma alá menekülnek és csakis ekkor érzik magukat biztonságban — mégis nagy élvezetet találnak abban, hogy a gyengébbeket megtámadazzák és pedig legyen ez akár egy gyermek, egy beteg, avagy egy madár, egy kutya. (Polko Eliz.)

Az asszony úgy van a bókka, mint a csemegével: nem táplálkozik vele, de megeszi. (Kabos Ede.)

Egy félig leirt szó könnyen lehet egy nő egész becsületének elrablójává. (Kabos Ede.)

Ezer asszony rosszassága sem tesz egyet jóvá. (Kabos Ede.)

A felhevült agyra nézve nincs hűsítőbb, nincs csillapítóbb valami, mint a teljesen tudatlan, sőt együgyű nő társasága. (Renai.)

Olyan a kacér nő, mint az az árucikk, a melyen értéken alul is mulhatatlanul tul akarnak adni (**)

ez önvédelemből kénytelen volt fegyveréhez nyulni; a golyó úgy találta Géezit, hogy ez pár perc múlva kiszenvedett. Az erdőőr azonnal jelentkezett a csendőrségnél.

— A kovásznai fürdővendégek névsora. Peter József nyug. tanító, Réty. Szentpétery Ferenc rendőrkapitány, Debrecen, Özy. Elekes Tivadarnó birtokos, Sz.-Katolna. Tompa Árpádné birtokos, Sz.-

Katolna. Tischer Ferenc irodatiszt, Bukarest. Hollósi Jenő hivatalfőnök, Nagyvárad. Hahn Andor es. és kir. főhadnagy. Hermina Fentsek hivatalnok neje, Brassó. Kligenzpohr Henrik kereskedő, Bukarest. Siráki István és neje fakereskedő, Budapest. Szerényi Ferenc iparisk. művezető Szeged. Eperjessy Istvánné birtokos, Alesernáton. Kozma Pál gépész. Balla Juliska mérnök leánya, Orosháza. Czegényi

Iluska ügyvéd leánya. H. Vásárhely. Sugár Ottó újságíró, Budapest. Külényi Richárd bankhivatalnok, Budapest. Dr. Leővey Elek főszolgabíró, Nyírbátor. Rácz Miklós földbirtokos, Nyírbogát. Csiba Endre főjegyző, Ofchirtó. Rácz Géza szabó, Bukarest. Összesen: 41. Ideiglenes fürdővendég: 48. Áthozat a múlt hétről állandó fürdővendég 498. Áthozat a múlt hétről ideiglenes fürdővendég: 761. Összesen: 1348.

H I R D E T É S E K.

1905. El. 202/1. szám.

Árlejtési hirdetmény tűzifa szállítása iránt,

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék és a területén levő kir. járásbíróságok, valamint a kir. ügyészség és fogházak részére az 1906-ik évben szükséges tűzifa szállítása iránt **f. évi szeptember hó 14 ik napján d. e. 9 órakor** ezen kir. törvényszék elnöki irodájában nyilvános árlejtés tartatik.

Szükséglet: a kir. törvényszék részére 218 köbméter, a k.-vásárhelyi kir. ügyészség és fogház részére 153.9 kbm. a k.-vásárhelyi kir. járásbíróság részére 91 kbm., a kovász-

nai kir. járásbíróság részére 89.50 és az ottani fogház részére 26.40 kbm., a sepsiszentgyörgyi kir. járásbíróság részére 126.10., az ottani fogház részére 50.47 kbm., továbbá a nagyajtai j.-bíróság részére 43 és az ottani fogház részére 26.92 kbm. kemény tűzifa.

Miről vállalkozni szándékozik azon figyelemztetésül értesítettnek, hogy: a) a törvényszék, k.-vásárhelyi járásbíróság és kir. ügyészség, valamint a kir. törvényszéki fogház részére szükséges tűzifa együttes szállítása iránt külön;

b) a kovásznai, sepsiszentgyörgyi és nagyajtai j.-bíróságok hivatali és fogházhelyiségei részére szükséges

menyiség szállítása iránt járásbíróságunkét külön-külön is tehető ajánlat.

Kötelesek vállalkozni szándékozik azon esetben, ha a fennebb a), b) pontokban felsorolt összes helyiségek részére szükséges tűzifa szállítására ohajtának vállalkozni: 330 korona bánatpénzt; ellenben csak az a) pont alattiakra vonatkozó ajánlat esetében 185 kor., a kovásznai j.-bíróság és fogházra vonatkozó ajánlatnál 57 kor., a sepsiszentgyörgyi j.-bíróság és fogházra vonatkozó ajánlatnál 70 kor. és végül a nagyajtai j.-bíróság és fogházra vonatkozó ajánlatnál 27 kor. bánatpénzt az árlejtés megke-

dése előtt készpénzben, vagy évadékképes értékpapírban letenni.

Az árlejtés megkezdése előtt elfogadtatnak kellő bánatpénzzel ellátott és szabályszerűen helyezett zárt írásbeli ajánlatok is, melyekben az ajánlati ár betűkkel is kiírandó s melyeknek borítéka „Ajánlat tűzifa szállítása iránt” felirattal jelezendő.

A részletes feltételek ezen kir. törvényszék irodaigazgatójánál, valamint az itteni kir. ügyészségnél, a helybeli, kovásznai, sepsiszentgyörgyi és nagyajtai kir. j.-bíróságoknál megtekinthetők.

Kézdivásárhely, 1905. aug. 15-én.
Pásztóhy,
b. elnök.

(90 1-3.)

Használt, de jókarban levő

Z O N G O R Á

jutányos árért eladó.

Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

(89, 2-2.)

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezetek ki-
dolgozása és előle-
ges költségvetések
teljesen díjtalanul.

JO REKAM
BIZTOS
SÁGER

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST V. Váci utca 20. — HIRDETÉSI IRODA —

(89, 2-2.)

Hirdetések

jutányos áron

felvételnek e lap kiadó-
hivatalában.

A mai modern kornak teljesen megfelelő könyvnyomda.

A „SZÉKELYFÖLD” politikai hírlap kiadóhivatala.

IFJ. JANCsó MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papir-, írószer- és könyvkereskedése

KÉZDIVÁSÁRHELYT

a „Jancsó”-féle gyógytár mellett.

Gyorsan, izléssel és a legolcsóbb árban készít el minden a könyvnyomdai szakmába vágó munkákat, u. m.: irodalmi műveket, tudományos és irodalmi folyóiratokat, tankönyveket, heti és havi lapokat, kereskedők és iparosok részére számlákat, gyászjelentéseket, körleveket, üzleti könyveket, névjegyeket, meghívókat, falragaszokat, stb. stb.

Butorraktáromban

mindig készletben tartok: ebéd- és szalon berendezéseket, ruha-, mosdó-, éjjeli- és éjszakai székelyek márványból és anélkül, garnitúrákat, sodrony betéteket, ágyakat, matracokat, hajlított és préselt ültető székeket, függönytartókat, gyermekkoszúkat, stb. stb., melyeket szintén felügyeletem alatt — kitűnő száraz anyagból — saját asztalos, esztergályos és faragó műhelyemben készíttetek, s azoknak úgy jószágért mint tartósságáért teljes felelősséget vállalok.

Könyvkötészetemben

minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal, miáltal azok tisztosabbá válnak.

Nyomatvány raktáromban

minden szükségeltető községi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok finompapíron nyomva, állandóan nagy raktáron vannak.